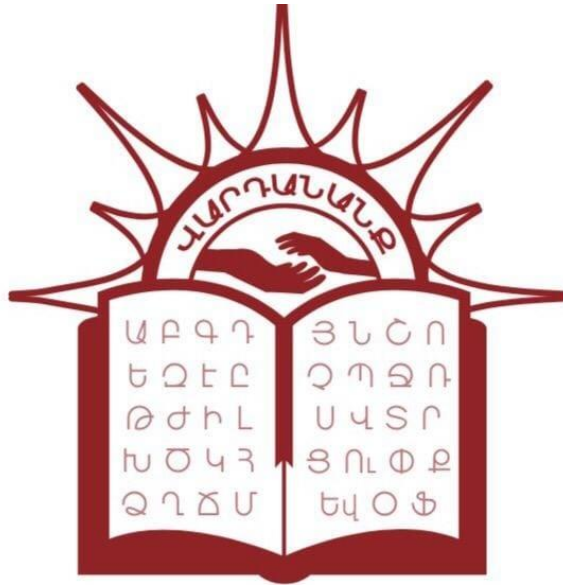

«Վարդանանք» կրթահամալիր

Հետազոտական աշխատանք

Թեմա՝ «Գեղագիտական դաստիարակության խնդիրները «Երաժշտություն» առարկայի դասավանդման գործընթացում»

Վերապատրաստվող ուսուցիչ՝ Հերիքնազ Օհանյան

Ղեկավար՝ Մարինե Մկրտչյան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	3
ԳԼՈՒԽ 1. ՏԵՍԱԿԱՆ ՄԱՍ.....	3
1.1 Գեղագիտական դաստիարակության առանձնահատկությունները ուսումնական գործընթացում.....	5
1.2 Երաժշտությունը որպես գեղագիտական դաստիարակության կարևոր միջոց.....	9
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	13
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ.....	14
ՀԱՎԵԼՎԱԾ.....	15

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Երաժշտական կրթությունը մանկավարժության մեջ դիտարկվում է որպես մատաղ սերնդի բարոյական և գեղագիտական դաստիարակության անբաժանելի մաս, որի արդյունքը մշակութային անհատի ձևավորումն է: Ականավոր մանկավարժ Վ.Ա. Սուխոմլինսկին երաժշտությունը համարել է գեղագիտական դաստիարակության հզոր միջոց:

«Երաժշտությունը լսելը և հասկանալը գեղագիտական մշակույթի կարևոր տարրերից է, առանց որի հնարավոր չէ պատկերացնել դաստիարակության լիարժեքությունը», -գրել է նա[4]:

Թեմայի **արդիականությունը** կայանում է ժամանակակից դպրոցականների գեղագիտական դաստիարակության կարևորության մեջ, քանի որ նորացող հասարակությունը, տեղեկատվական տեխնոլոգիաները, արվեստի ոչ ճիշտ մատուցման ոճերն ու ձևերը լուրջ սպառնալիք են հանդիսանում մատաղ սերնդի դաստիարակության համար: Այս համատեքստում կարևոր է շեշտել հենց երաժշտության միջոցով գեղագիտական դաստիարակության կարևորությունը, քանի որ մեզ շրջապատող աշխարհը լի է երաժշտությամբ, բայց անվերահսկելի, հաճախ՝ անճաշակ երաժշտությամբ, ինչն էլ կարող է վտանգել հատկապես սովորողների՝ նոր ձևավորվող գեղագիտական արժեքներն ու աշխարհընկալումը:

Երաժշտությունը, իր բովանդակությամբ ունենալով աշխարհի հուզական գնահատականը, նպատակ ունի մարդու հոգում առաջացնել բարոյական և գեղագիտական զգացողություններ: [3].

Երաժշտությունը մարդուն դաստիարակելու ամենահզոր և ամենավառ միջոցներից մեկն է: Երաժշտությունը, երգելը կարող են ավելի լավ արտահայտել մարդու զգացմունքները, քան բառերով և ժեստերով՝ առավել թաքնված, խորը հոգեկան վիճակները՝ հրճվանք, անհանգստություն, տխրություն, հույս, ուրախություն, քնքշություն, երախտագիտություն: Յուրաքանչյուր դարաշրջան ունի ստեղծագործության գեղարվեստական աշխարհը կառուցելու իր սեփական մեթոդները և անձը իր հույզերով և զգացմունքներով ներկայացնելու ուղիները: Կրթության օղակում երաժշտական արվեստը այն միջոցներից մեկն է, որը նպաստում է երեխաների հոգևոր և բարոյական հատկությունների ձևավորմանը և զարգացմանը, քանի որ այն ամբողջությամբ արտացոլում է աշխարհը ամբողջության և գեղեցկության մեջ և միտված է, նախևառաջ, բացահայտելու մարդու ներքին աշխարհը, նրա իդեալները, կյանքի արժեքները: «Երաժշտություն» առարկան գեղագիտական և բարոյական դաստիարակության կարևոր միջոց են: Արթնացնելով տարատեսակ զգացողություններ երեխաների մեջ՝ սկսած հասարակ հաճույքից մինչև մարդկանց բարոյական փորձը և հայրենիքի նկատմամբ անսահման սերը, երաժշտությունն օգնում է ձևավորել իդեալներ և ազդում է մարդու վարքի վրա:

Երաժշտությունն ու երգարվեստը անմիջական բարոյական և կրթական արժեք ունեն երեխաների համար, քանի որ դրանք միավորում են հոգևոր, հերոսական, քնարական զգացմունքները: Ուսումնական ծրագրով երեխաների համար ամենամոտ և հասկանալի կոմպոզիտորներն են Պ.Ի. Չայկովսկին, Ս.Պրոկոֆևը, Ի. Դունասկին, Ա.Խաչատրյանը: Այս կոմպոզիտորների աշխատանքի պայծառ առանձնահատկությունները խորապես տպավորվում են երեխաների գիտակցության մեջ:

Աշխատանքի **նպատակն** է բացահայտել սովորողների գեղագիտական դաստիարակության պայմաններն ու միջոցները «Երաժշտություն» առարկայի միջոցով:

Նպատակից բխում են հետևյալ **խնդիրները**.

- Իրականացնել հիմնախնդրի շուրջ մասնագիտական գրականության վերլուծություն:
- Ներկայացնել գեղագիտական դաստիարակության ուսումնական գործընթացում:
- Մեկնաբանել «Երաժշտություն» առարկայի դերը որպես գեղագիտական դաստիարակության կարևոր միջոց:

Աշխատանքը կազմված է ներածությունից, տեսական մասից, եզրակացություններից և գրականության ցանկից: Կազմում է համակարգչային 15 էջ:

ԳԼՈՒԽ 1. ՏԵՍԱԿԱՆ ՄԱՍ

1.1 Գեղագիտական դաստիարակության առանձնահատկությունները ուսումնական գործընթացում

Գեղագիտությունը կամ էսթետիկան (հունարեն՝ aisteticos-զգայությամբ ընկալվող) թեև որպես գիտություն ձևավորվել է միայն 18-րդ դարում (գերմանացի փիլիսոփա Ա. Գ. Բաումգարտենի կողմից), սակայն որպես իմացության հուզազգացմունքային և գեղեցիկի ճանաչմանն ուղղված ոլորտ գոյություն է ունեցել դեռևս անտիկ շրջանում: Մարդը մշտապես ունեցել է գեղեցիկի պահանջը, գեղեցիկը կազմել է նրա հոգևոր կյանքի անքակտելի մասը: Գեղեցիկը բոլոր ժամանակներում համարվել է նաև իրականության կարևորագույն,

ամենահետաքրքիր ու զարմանալի երևույթներից մեկը, որի ճանաչումը, իմացությունը եղել է մարդկային գործունեության (ճանաչողության) հիմնական նպատակներից մեկը: Եվ, բնականաբար, գեղեցիկի ձևավորումը բոլոր ժամանակներում եղել է նաև սերունդների դաստիարակության կարևորագույն բաղադրիչ: Գեղեցիկը ճանաչելու, հասկանալու, զգալու, ինչպես նաև գեղագիտական այլ ունակությունների նախադրյալները մարդուն տրվում են ժառանգաբար: Բայց դրանց ձևավորվումը և զարգացումը հիմնականում իրականացվում է սոցիալական ամենատարբեր օղակներում, որոնց մեջ կարևորագույնը, թերևս, հանրակրթությունն է՝ իր գեղագիտական դաստիարակության բաղադրիչով: Իսկ ի՞նչ է գեղագիտական դաստիարակությունը: Այստեղ բացակայում է միասնական մոտեցումը, և տարբեր հեղինակների կողմից այն բնորոշվում է տարբեր կերպ. որպես իրականության նկատմամբ մարդու գեղագիտական հարաբերության ձևավորման նպատակաուղղված գործընթաց, որպես շրջակա աշխարհի գեղագիտական ընկալման և գեղեցիկի ստեղծման ունակությունների զարգացում, որպես իրականության նկատմամբ մարդու որոշակի գեղագիտական հարաբերության ձևավորում, որպես անձի հուզագգացմունքային և արժեքային գիտակցության և դրան համապատասխան գործունեության ձևավորման գործընթաց և այլն:[6]

Նկատվող այս անհստակության, ոչ միասնական մոտեցման հիմնական պատճառները երկուսն են՝ անհստակությունը և ոչ միասնական մոտեցումը ինչպես գեղեցիկի, այնպես էլ դաստիարակության բնորոշման հարցերում: Գեղագիտական դաստիարակությունը բնության և հասարակության ճանաչողության միջոցներից մեկն է: Նրա նպատակը գեղագիտական մշակույթի ձևավորումն է: Այն հաստատում է իրականության օբյեկտների հետ մարդու գեղագիտական հարաբերությունը, ձևավորում է նրա գեղագիտական զգացմունքները, ճաշակը, իդեալը, գեղեցիկը գնահատելու կարողությունը, ապահովում գեղագիտական ունակությունների, կարողությունների, հմտությունների և այլ որակների զարգացումը, ակտիվացնում, ընդլայնում և բավարարում է գեղագիտական պահանջմունքները, գեղեցիկը ընկալելու և ստեղծագործելու հնարավորությունները: Գեղագիտական դաստիարակությունը ներդաշնակ է դարձնում մարդուն, զարգացնում նրա ստեղծագործական ունակությունները: Գեղագիտական դաստիարակությունը իրականացնում է երկու հիմնական գործառույթ. այն ձևավորում է սովորողի արժեհամակարգի և արժեքային կողմնորոշման գեղագիտական բաղադրիչը և զարգացնում նրա գեղագիտական և ստեղծագործական ներուժը: Այն նաև

մարդկային փոխհարաբերությունների կարգավորման միջոց է. մարդը միշտ ձգտում է դեպի գեղեցիկը: Այս տեսակետից դաստիարակության գեղագիտական և բարոյական բաղադրիչները մոտենում են իրար: Ընդհանրապես, գեղագիտական դաստիարակությունը սերտորեն կապված է, ավելին՝ ինչ-որ իմաստով միահյուսվում է ինչպես բարոյական դաստիարակության, այնպես էլ ինտելեկտուալ զարգացման հետ: Այդ կապերին դեռևս հինգերորդ դարում անդրադարձել է հայ պատմիչ և փիլիսոփա Եզնիկ Կողբացին, ով գտնում է, որ մարդու ստեղծած գեղեցիկը պետք է ծառայի բարուն [2]:

Գեղեցիկի և բարու փոխհարաբերությունները և համապատասխան արժեքների ձևավորման խնդիրները եղել են բոլոր ժամանակների հետազոտողների ուշադրության կենտրոնում: Որոշ հետազոտողներ հակված են գեղագիտական դաստիարակությունը ներառել բարոյական դաստիարակության մեջ: Հայտնվում է նաև տեսակետ, ըստ որի գեղեցիկը ծառայում է որպես բարոյական դաստիարակվածության մակարդակ: Գեղագիտական դաստիարակության շնորհիվ հնարավոր է դառնում նաև անձի հոգևոր աշխարհի գեղագիտական, բարոյական և ինտելեկտուալ բաղադրիչների միջև լիակատար ներդաշնակության հաստատումը:

Գեղագիտական դաստիարակությունը իրականացվում է բոլոր հասակներում: Եվ ինչքան շուտ է մարդը ենթարկվում նպատակաուղղված գեղագիտական ներգործության, այնքան մեծ է դրա արդյունավետ լինելու հավանականությունը:

Գեղեցիկի հանդեպ զգացողությունները երեխաների մեջ առաջանում են դեռևս նախադպրոցական տարիքից, երբ երեխան սկսում է ճանաչել շրջապատի իրերը առարկաները, խաղալիքները: Նրանք աշխուժորեն արձագանքում են գույների գեղեցիկ ներդաշնակությանը, ձգտում պայծառ ու շքեղ գուներանգներին:

Որոշակի ճաշակ և գեղեցիկի հանդեպ վերաբերմունք ունեցող երեխան դպրոց հաճախելով՝ նույնպես կարիք ունի գեղագիտական դաստիարակության: Նա սկսում է ուշադիր զննել դպրոցը, դասարանը, ուսուցիչներին, ընկերներին: Հենց այստեղ էլ առաջին տպավորություններն իրենց կնիքն են դնում երեխայի գեղագիտական ընկալման վրա:

Դպրոցում գեղագիտական դաստիարակությունն իրականացվում է ինչպես դասերի ընթացքում, այնպես էլ դասերից դուրս՝ արտադասարանական աշխատանքների կատարման ժամանակ: Հաշվի առնելով սովորողների տարիքային և ճանաչողական հնարավորությունները՝ ուսուցիչը պետք է որոնի գեղագիտական դաստիարակության

իրականացման այնպիսի ուղիներ և ձևեր, որոնք կօգնեն երեխային ճիշտ ընկալելու գեղեցիկը արվեստում, աշխատանքում, բնության մեջ և ամենօրյա կյանքում:

Սովորողների գեղագիտական ընկալման ձևավորումն ու զարգացումը պահանջում է դաստիարակության տարբեր գործոնների և միջոցների համակցում:

Մեր օրերում ծնողների մշտապես զբաղվածության պայմաններում, փաստորեն, դպրոցի և մանկավարժի ուսերին է դրված աշակերտների գեղագիտական դաստիարակության իրականացումը:

Երաժշտությունն առարկան պետք է նպատակաուղղված լինի՝

- 1) գեղարվեստական կրթության և գեղագիտական դաստիարակության ապահովմանը.
- 2) սովորողի կողմից արվեստի ստեղծագործությունների, բնության և շրջապատող աշխարհի գեղեցկության և ներդաշնակության հանդեպ զգայուն վերաբերմունքին.
- 3) հասարակական վայրերում և մշակութային միջոցառումների ժամանակ պատշաճ վարքագծի դրսևորմանը.
- 4) ստեղծագործական երևակայության և պատկերավոր մտածողության զարգացմանը: Կրթական ծրագիրը պետք է ներառի նախնական, տարրական գիտելիքներ, պատկերացումներ՝
 - 1) կերպարվեստի՝ գեղանկարչության, գծանկարչության, քանդակագործության, դեկորատիվ-կիրառական արվեստի և երաժշտության,
 - 2) արվեստի տեսակների,
 - 3) արվեստի տարբեր ժանրերում ստեղծագործող որոշ արվեստագետների, նրանց գործերի,
 - 4) արվեստի ստեղծագործությունների ձևի և արտահայտչամիջոցների,
 - 5) ժողովրդական և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի, դրա ձևերի, մարդու կյանքում դրանց դերի,
 - 6) հայրենական և այլազգի արվեստագետների նշանավոր ստեղծագործությունների մասին [6]:

Երաժշտությունն առարկայի հիմնական նպատակը գեղարվեստական կրթության և գեղագիտական դաստիարակության ապահովումն է: Գեղարվեստական կրթությունը և գեղագիտական դաստիարակությունն անձի մտավոր և հոգևոր ներուժի բացահայտմանն ու զարգացմանն ուղղված շարունակական գործընթաց է, որն իրականացվում է արվեստի տարբեր տեսակներին հաղորդակցվելու և ինքնուրույն գեղարվեստական գործունեություն ծավալելու միջոցով: Երաժշտության դասավանդումը նպաստում է սովորողի

ինքնաճանաչմանը և ինքնարտահայտմանը, նրա մտահորիզոնի ընդլայնմանը, երևակայության, ստեղծագործական և վերլուծական մտածողության զարգացմանը, գեղագիտական ճաշակի և բարոյական բարձր չափանիշների ձևավորմանը, հայրենասիրական և մարդասիրական զգացումների արմատավորմանը և կյանքի, շրջապատող աշխարհի, աշխատանքի նկատմամբ ստեղծագործական վերաբերմունքի դրսևորմանը:

Կարողությունների համակարգում նշվում է .

Աշակերտը պետք է՝

1. Նախնական պատկերացում ունենա կերպարվեստի՝ գեղանկարչության, գծանկարչության, քանդակագործության, դեկորատիվ-կիրառական արվեստի, և երաժշտության մասին, հասկանա դրանց յուրահատուկ լեզուն և արտահայտչամիջոցները:
2. իմանա արվեստագիտական որոշ տերմիններ, ժանրերի բնութագրեր.
3. պատկերացում ունենա տարբեր ժանրերում ստեղծագործող որոշ արվեստագետների և նրանց գործերի մասին:

Կարողությունների և հմտությունների համակարգում նշվում է.

1. տեսնել և ընկալել շրջապատող աշխարհի գեղեցկությունն ու բազմազանությունը և այդ արտացոլումն արվեստի ստեղծագործություններում.
2. հասկանալ, նկարագրել և վերարտադրել արվեստի ստեղծագործության բովանդակությունը, զգալ տրամադրությունը, արտահայտել անձնական տպավորություններն ու զգացմունքները դրա վերաբերյալ.
3. զանազանել արվեստի ստեղծագործություններն ըստ ձևի, արտահայտչամիջոցների և ժանրերի.
4. ճիշտ կազմակերպել և ավարտին հասցնել սեփական աշխատանքը, պահպանել և ճիշտ օգտագործել նկարչական պիտույքները, երաժշտական գործիքները, մանկական նվագարանները[5]:

Այսպիսով, դպրոցական ուսումնառության ընթացքում հետևողականորեն անհրաժեշտ է հետևել աշակերտների գեղագիտական դաստիարակության հարցերին, քանի որ հենց դպրցում են դրվում ապագա արժանավոր քաղաքացու ձևավորման հիմքերը:

1. 2 «Երաժշտություն» առարկան որպես գեղագիտական դաստիարակության կարևոր միջոց

Անձի երաժշտական մշակույթը նրա ներդաշնակ զարգացման կարևոր պայմանն է: Երաժշտությունը արվեստի այն առանձնահատուկ տեսակն է, որում ամփոփված են մարդկության իմացական, հուզական, գեղագիտական լիցքերը, մեղեդու ռիթմի ու ներդաշնակության մեջ խտացած է ժողովրդի հոգևոր մշակույթի ողջ գունագեղ երանգապնակը: Երաժշտությունը հուզում է մարդուն, նրա հոգում հարուցում ամենատարբեր հույզերի ու զգացմունքների անսահման բազմազանություն: Երաժշտական կերպարն ամբողջովին հյուսված է մարդկային զգացմունքներից ու ապրումներից: Սովորողների երաժշտական մշակույթի զարգացման հիմնախնդրի արդիականությունը պայմանավորված է անձի երաժշտական դաստիարակության բնագավառում առկա խնդիրների վերանայման անհրաժեշտությամբ: Սովորողների երաժշտական մշակույթի զարգացման խնդիրը արդի ժամանակահատվածում տարրական դպրոցի կրթադաստիարակչական գործընթացում առաջնային նշանակություն է ձեռք բերում: Անձի գեղագիտական դաստիարակության շրջանակներում երաժշտական մշակույթի զարգացման խնդիրը դիտարկել են մանկավարժներ Կ.Դ. Ուշինսկին, Ա.Ս. Մակարենկոն, Վ.Ա. Սուխոմլինսկին, Բ.Տ. Լիխաչովը, Դ. Ադայանը, Հ. Հինդլյանը: Անձի երաժշտական մշակույթի զարգացման հարցերը խորապես ուսումնասիրվել են մանկավարժներ և երաժշտագետներ Դ.Բ. Կաբալսկու, Օ.Ա. Ապրակսինայի, Լ.Վ.Շկոլյարի, Վ.Ա.Շկոլյարի, Է.Բ.Աբդուլինի, Մ.Ս. Մազմանյանի, Կոմիտասի, Ս.Ա. Մելիքյանի, Յու.Վ. Յուզբաշյանի կողմից: Մեր հետազոտության համար հատկապես կարևորվում է այն, որ այդ ուսումնասիրություններում մշակվել է սովորողների երաժշտական դաստիարակության բովանդակությունը, բացահայտվել են դպրոցում երաժշտական-գեղագիտական դաստիարակության թե՞ տեսական, և թե՞ գործնական կողմերը, ձևերն ու մեթոդները, որոնցում շեշտվում է սովորողի անձի գեղագիտական-երաժշտական դաստիարակության կարևորությունը:

«Երաժշտություն» առարկայի շրջանակներում աշակերտներին պետք է աստիճանաբար պատկերացում տալ երաժշտության մասին, նպաստել նախնական պատկերացումների ձևավորմանը, երաժշտական արտահայտչամիջոցների հնարավորությունների գիտակցմանը: Դպրոցահասակ երեխաների երաժշտական մշակույթը մեր կողմից ըմբռնվում է որպես անձի համակարգված, նպատակաուղղված դաստիարակության և ուսուցման գործընթացում ձևավորվող ամբողջական հատկանիշ, որի բովանդակությունը կազմում է երաժշտության նկատմամբ արժեքային հարաբերության գիտակցումը, ինչն էլ արտահայտվում է նրա գեղեցկության ընկալմամբ, այն լսելու և ըմբռնելու պահանջմունքով և երաժշտական ստեղծագործությունների նախնական գնահատմամբ: Հիմնավորվել է, որ անձի երաժշտական մշակույթի զարգացումը նրա մշակույթի ձևավորման նախադրյալն է: Ելնելով երաժշտական մշակույթի կառուցվածքից՝ մենք առանձնացնում ենք երաժշտական մշակույթի ձևավորման հետևյալ ոլորտները՝ երաժշտականության, դրդապատճառային, տեղեկատվական, գործունային, գնահատման, արժևորման, իմաստավորման և այլն: Սովորողների երաժշտական մշակույթը գեղագիտական ուղղվածություն ունի և ներառում է ստեղծագործական գործունեության նկատմամբ հուզական-գնահատողական վերաբերմունքը: Երաժշտական մշակույթի ձևավորումն ու զարգացումն իրականանում է ոչ միանգամից, այլ աստիճանաբար, անցնում է որոշակի փուլերով, որոնք հստակ սահմանագատված չեն միմյանցից:

Այդ նպատակով, «Երաժշտություն» առարկայի շրջանակներում, մեր կողմից իրականացվել և իրականացվում են տարբեր միջոցառումներ, որոնք միտված են երեխաների գեղագիտական դաստիարակությանն ու ազգային արժեքների փոխանցմանը: Իրականացված միջոցառումներից մի քանի դրվագներ, ներկայացված են հավելվածում: /Տես հավելված, Էջ 15/:

Հիմնավորված է, որ հայկական երաժշտական արվեստի ակունքները ձգվում են մինչև հազարամյակների խորքը: Երաժշտության դերը կարևորվել է սկսած դեռևս է վաղ քրիստոնեական շրջանից: Անձի երաժշտական մշակույթի ձևավորման խնդիրը մշտապես եղել է հայ մակավարժների ուշադրության կենտրոնում: Այդ խնդիրը արծարծվել է նաև հետագայում հայ մանկավարժական շատ ներկայացուցիչների աշխատություններում: Երեխայի երաժշտական մշակույթի ձևավորումը նպատակաուղղված, համակարգված ու ղեկավարվող գործընթաց է, որի նպատակն է զարգացնել նրա երաժշտական ունակությունները, կարողություններն ու հմտությունները, երաժշտական ճաշակը,

երաժշտությունը հուզականորեն ընկալելու մշակույթը: Անձի երաժշտական մշակույթի ձևավորումը սկսվում է վաղ տարիքից, այդ գործում մեծ է ընտանիքի, հատկապես մոր դերը: Դպրոցում աշակերտների երաժշտական մշակույթի ձևավորմանը նպաստում են երաժշտական այն անհրաժեշտ գիտելիքները, որոնք զարգացնում են նրանց երաժշտական ընդունակությունները:

Ժողովրդական ավանդույթները աճող սերնդի սոցիալական վարքի արդյունավետ կարգավորիչներ են և արտացոլում են տվյալ ժողովրդի հոգեկերտվածքը, բարոյական նկարագիրը: Յուրաքանչյուր ազգ ավանդույթների միջոցով է գնահատում իրականությունը, ավանդույթներում են արտացոլված ժողովրդի պատմությունը, ազգային ինքնագիտակցությունը: Ավանդույթները դիտարկվում են որպես մշակութային փուլերի՝ կայուն, սերնդեսերունդ կրկնվող և ամրապնդվող կապեր, որոնք գործում են որպես մշակութային մի մակարդակից մյուսին անցման մշակութային ժառանգության ձև և միջոց: Վերջին տասնամյակում գիտական հետազոտություններում առկա են տեսական և գործնական նշանակություն ունեցող այնպիսի տեսակետներ, որոնցում դիտարկվում են կրթության համակարգում ժողովրդական ավանդույթների դերի ու նշանակության, էթնոմանկավարժության գործառույթների (կրթական, իմացական - ճանաչողական, գնահատողական և այլն) հարցերը սովորող տարիքի երեխաների երաժշտական մշակույթի տեսանկյունից, որն էլ ազգային ինքնագիտակցության և ժողովրդական ավանդույթների նկատմամբ հուզական-գեղագիտական հարաբերությունների զարգացման լայն հնարավորություններ է ընձեռում:

Հիմնախնդրի տեսական ուսումնասիրության վերլուծությունն ու ամփոփումը թույլ են տալիս ձևակերպելու հետևյալ եզրակացությունները.

1. մանկավարժական գրականության վերլուծությունը հնարավորություն տվեց բացահայտել «Երաժշտություն» առարկայի դերը սովորողների գեղագիտական և համակողմանի դաստիարակության հարցում,

2. վերլուծվեցին երաժշտական գործունեություն և գեղագիտական դաստիարակություն հասկացությունները,

3. ուսումնասիրվեցին սովորողների երաժշտական գործունեության առանձնահատկությունները և <<Երաժշտություն>> առարկայի նպատակն ու խնդիրները, որի արդյունքում հիմնավորվեց, որ սովորողների գեղագիտական դաստիարակությանը նպաստող լավագույն միջոցը երեխաների մոտ երաժշտական բարձր պատկերացումների, երաժշտական ճաշակի ձևավորումն ու զարգացումն է: Քանի որ, երաժշտական գործունեության շնորհիվ երեխաները ոչ միայն դաստիարակվում են, այլև ձևավորվում է գեղագիտական բարձր ճաշակ և արժեքներ, ինչն էլ հնարավոր է իրականացնել «Երաժշտություն» առարկայի միջոցով:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Ամիրջանյան . Յու.Ա, Սահակյան Ա.Ս. «Մանկավարժություն», Երևան, 2005 թ.
2. Հովսեփյան Վ.Ա., Գեղազիտական ուսմունքների պատմություն, Եր.,1979:
3. Кудашова, Е. Е. О нравственном воспитании и идеях В. А. Сухомлинского// Педагогическое образование на Алтае. - 2013. - № 2. - С. 70-73.
3. Мухин М.И. Гуманистические традиции и новаторство в педагогическом опыте В.А. Сухомлинского: автореф. дис. в виде науч. доклада ...д-ра пед. наук; [Ин-т развития личности РАО]. - М., 1995. - 68 с.
4. <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?docid=57923>
5. https://www.e-gov.am/u_files/file/decrees/kar/2011/07/11_1088.pdf
6. <https://forum.armedu.am/forum>

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

Հավելված 1.

Բարրոկոյից դեպի ռոք միջոցառման նկարներ

Հավելված 2.

Կոմիտաս վարդապետի 150 ամյակին նվիրված միջոցառման նկարներ

